

ความร่วมมือเชิงนโยบายของภาครัฐและเอกชนเพื่อลดปัญหาความล่าช้าการก่อสร้าง
อาคารสาธารณะขนาดใหญ่เขตกรุงเทพมหานคร
Policy Collaboration Between Public and Private Sectors to Reduce the
Delay in the Construction of Large Scale Public Building in Bangkok

นพเมศฐ์ เจริญนพพงศ์¹, และพภัศธรณ์ วรภัทร์ธีระกุล²
Noppamate Charoennoppong¹ and Paphatsorn Woraphatthirakul²
มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น
Western University

¹E-Mail : Noppamate.Ph.D@gmail.com

Received 21 July 2022; Revised 11 October 2022; Accepted 11 October 2022.

บทคัดย่อ

บทความวิจัยฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สภาพปัญหาและผลที่เกิดจากความล่าช้าการก่อสร้างอาคารสาธารณะขนาดใหญ่เขตกรุงเทพมหานครที่เกิดจากความร่วมมือเชิงนโยบายของภาครัฐและเอกชน 2) ปัจจัยที่มีผลให้เกิดความร่วมมือเชิงนโยบายของภาครัฐและเอกชนเพื่อลดปัญหาความล่าช้าการก่อสร้างอาคารสาธารณะขนาดใหญ่เขตกรุงเทพมหานคร และ3)แนวทางการพัฒนาความร่วมมือเชิงนโยบายของภาครัฐและเอกชนเพื่อลดปัญหาความล่าช้าการก่อสร้างอาคารสาธารณะขนาดใหญ่เขตกรุงเทพมหานคร เป็นวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เจาะลึกผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ ได้แก่ ผู้บริหารของกรุงเทพมหานคร ผู้รับเหมา และผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิ รวมทั้งสิ้นจำนวน 22 นำมาจัดระเบียบข้อมูลพรรณนาข้อสรุปอย่างเป็นระบบที่มีเหตุผลอ้างอิงตามทฤษฎี

ผลการวิจัยพบว่า 1)เนื่องจากงานก่อสร้างยังจะต้องมีปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มคนหลากหลายกลุ่มซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่ายเป็นผลสะท้อนสภาพปัญหาและผลที่เกิดความเสียหายจากปัญหาความล่าช้าการก่อสร้างอาคารสาธารณะขนาดใหญ่เขตกรุงเทพมหานคร 2)ปัจจัยที่มีผลให้เกิดความร่วมมือ มีข้อค้นพบที่น่าสนใจดังนี้ (1)การบริหาร (2)เอกสาร (3)เทคนิค (4)สภาพแวดล้อม (5)แรงงาน (6)คุณภาพ (7)ความปลอดภัย (8)อื่นๆ และ3)แนวทางการพัฒนาความร่วมมือเพื่อลดปัญหาความล่าช้าให้ผู้บริหารสามารถกำหนดกลยุทธ์การทำงานของทีมงานได้ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยศึกษาสภาพภายในองค์กร ได้แก่ โครงสร้างองค์กร ปริมาณและคุณภาพของบุคลากร กระบวนการทำงาน รวมถึงสภาพภายนอกองค์กร เช่น เหตุการณ์บ้านเมือง เศรษฐกิจ สภาพสังคม มีความสำคัญเป็นอย่างมากต่อระยะเวลาในการก่อสร้างที่จะขับเคลื่อนให้งานสำเร็จตามแผนงานที่ได้วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ : ความร่วมมือเชิงนโยบายของภาครัฐและเอกชน, ปัญหาความล่าช้า, การก่อสร้างอาคารสาธารณะขนาดใหญ่.

Abstract

The objectives of this research were to: 1) study problems of delays and the consequences of delays in the construction of large public building in Bangkok caused by cooperation policy of the public and private sectors: 2) study factors influencing cooperation policy of public and private sectors to reduce the delay in the construction of large public building in Bangkok: and 3) guidelines for development of cooperation policy of public and private sectors to reduce the delay in the construction of large public building in Bangkok. This research was a qualitative research by conducting in-depth interviews with 22 key informants, comprising Bangkok's executives, contractors and experts, and then bring to a systematic, rational, theoretical conclusion and proceed to organize the data. The finding results showed that: 1) the construction work need to interact with various groups of people, which requires cooperation from many parties, reflecting the problems of delays and damage caused by the delay in the construction of large public building in Bangkok: 2) there are interesting findings in the factors affecting cooperation as follows; (1) administration, (2) documentation, (3) technique, (4) environment, (5) labor, (6) quality, (7) safety, and 8) other: and 3) guidelines for development of cooperation to reduce the delay for executives to more clearly define their team's strategies by studying the conditions within the organization, for example, organizational structure, quantity and quality of personnel, work processes, including external conditions such as events of the country, economy, social conditions. This is very important for the construction period that will drive the work to be completed according to the planned work efficiently.

Keywords: cooperation policy of public and private sectors, problem of the delay, the construction of large public building.

บทนำ

การบริหารจัดการแบบร่วมมือเป็นหลักการบริหารจัดการรูปแบบหนึ่งในบริบทของการจัดการภาครัฐ (Purdy, 2012) ที่มุ่งให้เกิดการร่วมมือบริหารจัดการบริการสาธารณะระหว่างองค์กรภาครัฐกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่ไม่ใช่รัฐ (Ansell & Gash, 2007) จึงกลายเป็นประเด็นสำคัญในการจัดการบริการสาธารณะในปัจจุบันระหว่างหน่วยงานภาครัฐและความสัมพันธ์เอกชนหรือความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลส่วนกลางกับท้องถิ่น (Builk, 2020) เพื่อสร้างกระบวนการบริการสาธารณะและแก้ไขปัญหาทางสังคมในปัจจุบันในขั้นตอนการกำหนดนโยบายและการนำนโยบายไปปฏิบัติทั้งในระดับประเทศและระดับท้องถิ่น (พัสสรณ์ วรภัทร์ธิระกุล, 2564) จากการบริหารประเทศของรัฐบาลในปัจจุบัน (พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี) ก็ได้กำหนดยุทธศาสตร์ประชารัฐเพื่อส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน (ประเวศ วะสี, 2558) การบริหารจัดการท้องถิ่นเป็นหลักการบริการสาธารณะระดับท้องถิ่นที่ดำเนินการด้วยความร่วมมือระหว่างองค์กรที่เป็นทางการกับองค์กรที่ไม่เป็นทางการของท้องถิ่น (Shah & Shah, 2006; วุฒิสาร ตันไชย, 2557) มีการบริหารจัดการที่ดีเกิดการมีส่วนร่วมภาคพลเมือง มีนิติธรรม คำนึงถึงสิทธิมนุษยชน มีความโปร่งใสและความรับผิดชอบดำเนินการบริการสาธารณะเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน

(Wilson, 2000) ดังนั้นการบริหารจัดการแบบร่วมมือระหว่างรัฐและเอกชนในรูปแบบการบริหารโครงการสาธารณะขนาดใหญ่ (Owens & Zimmerman, 2013) การก่อสร้างโครงการต่างๆ เป็นส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญและเป็นปัจจัยที่อาจชี้วัดความสำเร็จของประเทศนั้นๆ ได้เพราะการก่อสร้างอาคารของโครงการต่างๆ มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจรายได้และเป็นการแก้ปัญหาการว่างงานและด้านอื่นๆ พร้อมทั้งงานก่อสร้างต้องเกี่ยวข้องกับบุคคลหลายระดับ ให้ประสบความสำเร็จนั้นต้องอาศัยการบริหารจัดการในปัจจัยต่างๆ ขับเคลื่อนไปพร้อมๆ กันการจัดการก่อสร้างต้องมีการปรับตัว ให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป (บุญศิริ สุวรรณัง, 2559)

ด้วยในปัจจุบันโครงการก่อสร้างอาคารสาธารณะขนาดใหญ่มีเป็นจำนวนในเขตกรุงเทพมหานคร จะเป็นหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานของเอกชน การดำเนินงานในโครงการก่อสร้างหนึ่งๆ ต้องใช้ระยะเวลานาน และมีขั้นตอนการทำงานหลายขั้นตอนซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่ายการก่อสร้างแล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ แต่เนื่องจากในระหว่างการดำเนินการก่อสร้างโครงการจะมีปัจจัยความเสี่ยงหลายด้านทั้งภายในและภายนอก (ธัญวัฒน์ รัตนศักดิ์, 2555) และความสามารถในการแข่งขันการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องจึงทำให้องค์กรและบุคลากรเกิดการเรียนรู้ที่จะปรับตัวและรับมือกับสิ่งที่จะเกิดขึ้นอย่างตลอดเวลาองค์กรต่าง ๆ ทั้งนี้การที่โครงการแล้วเสร็จช้ากว่าแผนที่วางไว้อาจส่งผลกระทบเชิงลบและส่งผลกระทบต่อทั้ง 2 ฝ่ายคือ เจ้าของโครงการและผู้รับจ้างดำเนินการก่อสร้างโครงการ ดังนั้นการศึกษาความล่าช้าและแนวทางการจัดการความล่าช้าของโครงการจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งสำหรับการวางแผนการทำงานก่อสร้างให้สำเร็จ ตามเป้าประสงค์ที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ (วิสูตร จิระดำเกิง, 2560) สำหรับปัญหาหลักๆ ในงานก่อสร้างส่วนใหญ่เกิดจากผู้รับเหมา ผู้ควบคุมงาน การ ออกแบบ ผู้ว่าจ้าง และสาเหตุจากปัจจัยภายนอกปัจจัยต่างๆ เหล่านี้เป็นสาเหตุทำให้เกิดความล่าช้าของโครงการก่อสร้างซึ่งจะส่งผลกระทบต่ออย่างมาก (ภูชิต โพนทัน, 2555)

ดังนั้นจากข้อมูลและปัญหาดังกล่าวข้างต้นเป็นประเด็นที่ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาเรื่อง “ความร่วมมือเชิงนโยบายของภาครัฐและเอกชนเพื่อลดปัญหาความล่าช้าการก่อสร้างอาคารสาธารณะขนาดใหญ่เขตกรุงเทพมหานคร” เพื่อเป็นการศึกษากระบวนการหรือระบบบริหารจัดการแบบร่วมมือในส่วนของการบริหารจัดการแบบร่วมมือ และผลการดำเนินโครงการระยะแรกที่เกิดขึ้นกับองค์กรผู้ร่วมโครงการรวมถึงปัญหาและอุปสรรคของการบริหารจัดการแบบร่วมมือเนื่องจากเป็นความร่วมมือที่เกิดขึ้นจากผู้เกี่ยวข้องแต่ละฝ่ายมีการใช้งานพื้นที่แตกต่างกันจึงมีความซับซ้อนเกิดขึ้นในหลายๆ ด้านการเปลี่ยนแปลงงานทำให้เกิดผลกระทบต่อระยะเวลาความล่าช้าของงบประมาณและคุณภาพของงาน รวมถึงการเรียกร้องสิทธิหากเกิดความขัดแย้งเนื่องจากไม่สามารถตกลงกันได้ระหว่างผู้รับเหมากับเจ้าของโครงการซึ่งผลกระทบดังกล่าว โดยเฉพาะโครงการก่อสร้างอาคารสาธารณะขนาดใหญ่ของรัฐเนื่องจากเป็นงบประมาณที่ต้องใช้ให้คุ้มค่าและมีขั้นตอนในการจัดหาและจัดสรรหลายขั้นตอน ซึ่งการป้องกันปัญหานั้นเป็นสิ่งที่ทุกฝ่ายต้องให้ความสำคัญการศึกษาการบริหารจัดการความร่วมมือเชิงนโยบายที่ทำให้เกิดความล่าช้าจะช่วยลดผลกระทบภายใต้ที่ดำเนินการด้วยความร่วมมือระหว่างองค์กรหลายภาคส่วนดังกล่าวต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาความล่าช้าและผลที่เกิดจากความล่าช้าการก่อสร้างอาคารสาธารณะขนาดใหญ่เขตกรุงเทพมหานครที่เกิดจากความร่วมมือเชิงนโยบายของภาครัฐและเอกชน

2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลให้เกิดความร่วมมือเชิงนโยบายของภาครัฐและเอกชนเพื่อลดปัญหาความล่าช้าการก่อสร้างอาคารสาธารณะขนาดใหญ่เขตกรุงเทพมหานคร

3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาความร่วมมือเชิงนโยบายของภาครัฐและเอกชนเพื่อลดปัญหาความล่าช้าการก่อสร้างอาคารสาธารณะขนาดใหญ่เขตกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยศึกษาเอกสาร และสัมภาษณ์ตามขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลจากเอกสารชั้นปฐมภูมิ คือ โดยการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องซึ่งได้ดำเนินการศึกษาจากเอกสารทางวิชาการ ผลงานวิจัย บทความทางวิชาการต่างๆ ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ รวมถึงข้อมูลทางวิชาการที่ได้จากการสืบค้นทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อทางเว็บไซต์ต่าง ๆ เพื่อให้ผู้วิจัยได้ข้อมูลที่ต้องการและจัดทำข้อมูลใหม่ให้ครอบคลุมกับความเป็นจริงมากที่สุด

2. กลุ่มเป้าหมาย เพื่อเก็บข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึกและสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย โดยแบ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จากการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) โดยพิจารณาเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักที่สามารถให้ข้อมูลได้ดีที่สุด เป็น 3 กลุ่ม มีดังนี้

กลุ่มที่ 1. กลุ่มผู้บริหารของกรุงเทพมหานคร ที่มีหน้าที่รับผิดชอบหรือเกี่ยวข้องอาคารสาธารณะขนาดใหญ่ในเขตกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 1.1) สำนักการโยธากรุงเทพมหานคร 1.2) สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร 1.3) สำนักอนามัยกรุงเทพมหานคร 1.4) สำนักการระบายน้ำกรุงเทพมหานคร 1.5) สำนักสิ่งแวดล้อมกรุงเทพมหานคร 1.6) สำนักผังเมืองกรุงเทพมหานคร 1.7) สำนักการจราจรและขนส่งกรุงเทพมหานคร และผู้อำนวยการหรือผู้แทน สำนักงานเขตหลักสี่กรุงเทพมหานคร จำนวน 15 คน

กลุ่มที่ 2. กลุ่มผู้รับเหมาในการสร้างอาคารสาธารณะขนาดใหญ่ในเขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 2.1) เจ้าของโครงการ 2.2) ผู้รับจ้าง 2.3) ผู้ควบคุมงาน 2.4) การออกแบบ จำนวน 5 คน

กลุ่มที่ 3. ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิในเรื่องของอาคารสาธารณะขนาดใหญ่ในเขต กรุงเทพมหานคร จำนวน 2 คน รวมทั้งสิ้น 22 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เป็นแบบสัมภาษณ์ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Non Structured Interview) ในการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ และได้ดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์ในการวิจัย โดยศึกษาเอกสารวิชาการจากงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยมีขั้นตอนดังนี้

3.1 ศึกษารูปแบบและโครงสร้างแบบสัมภาษณ์ตามแนวคิดของงานวิจัย

3.2 ดำเนินการสร้างสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง

3.3 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสร็จแล้ว เสนอผู้ทรงคุณวุฒิมาข้อเสนอแนะมา ปรับปรุงแก้ไขให้เครื่องมือมีความสมบูรณ์ และให้อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบอีกครั้ง

3.4 เมื่อตรวจสอบเครื่องมือที่มีความสมบูรณ์เรียบร้อยแล้ว จึงนำแบบสัมภาษณ์นั้นไปใช้สัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อนำไปเป็นฐานข้อมูลในการวิเคราะห์ในประเด็นที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาความล่าช้าการก่อสร้างอาคารสาธารณะขนาดใหญ่เขตกรุงเทพมหานครที่เกิดจากความร่วมมือเชิงนโยบายของภาครัฐและเอกชน มีใน

เรื่องใดบ้าง และผลที่เกิดจากความล่าช้าเป็นอย่างไรบ้าง มีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลให้เกิดความร่วมมือเชิงนโยบายของภาครัฐและเอกชนเพื่อลดปัญหาความล่าช้าการก่อสร้างอาคารสาธารณะขนาดใหญ่เขตกรุงเทพมหานคร และแนวทางการพัฒนาความร่วมมือเชิงนโยบายของภาครัฐและเอกชนเพื่อลดปัญหาความล่าช้าการก่อสร้างอาคารสาธารณะขนาดใหญ่เขตกรุงเทพมหานคร มีในเรื่องใดบ้าง เป็นลักษณะคำถามแบบปลายเปิด เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

4. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ผู้วิจัยได้ขออนุญาตผู้ให้ข้อมูลในการบันทึกเสียงขณะสัมภาษณ์เมื่อเสร็จสิ้นแล้ว ได้นำมาถอดความแบบคำต่อคำ และจัดกลุ่มประเด็นเนื้อหาให้สอดคล้องกับคำถามตาม วัตถุประสงค์การวิจัย แล้วนำมาวิเคราะห์เนื้อหาให้สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีที่เลือกใช้เพื่อ นำเสนอข้อมูลในรูปแบบพรรณนา

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่องความร่วมมือเชิงนโยบายของภาครัฐและเอกชนเพื่อลดปัญหาความล่าช้าการก่อสร้างอาคารสาธารณะขนาดใหญ่เขตกรุงเทพมหานคร พบว่า

1. สภาพปัญหาความล่าช้าและผลที่เกิดจากความล่าช้าการก่อสร้างอาคารสาธารณะขนาดใหญ่เขตกรุงเทพมหานครที่เกิดจากความร่วมมือเชิงนโยบายของภาครัฐและเอกชน ด้วยในปัจจุบันโครงการก่อสร้างอาคารสาธารณะขนาดใหญ่มีเป็นจำนวนมากในเขตกรุงเทพมหานคร จากสภาพแวดล้อมและสังคมเมืองส่งผลให้ได้มีการพัฒนาเพิ่มขึ้นจำนวนมาก สำหรับปัญหาหลักๆ ของโครงการก่อสร้างที่เกิดขึ้นมีผลมาจากความล่าช้าเนื่องจากการก่อสร้างยังจะต้องมีปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มคนหลากหลายกลุ่มไม่ว่าจะเป็นคนงานก่อสร้าง หัวหน้างาน ผู้รับเหมาย่อย ผู้ควบคุมงาน ผู้จัดการโครงการ ผู้ออกแบบ ฝ่ายพัสดุจัดซื้อ ฝ่ายการเงิน ฝ่ายบริหาร ฯลฯ ปัญหาในงานก่อสร้างส่วนใหญ่เกิดจากผู้รับเหมา ผู้ควบคุมงาน การออกแบบ ผู้ว่าจ้าง และสาเหตุจากปัจจัยภายนอกปัจจัยต่างๆ เหล่านี้เป็นสาเหตุทำให้เกิดความล่าช้าของโครงการก่อสร้างหน่วยงานภาครัฐส่งผลกระทบอย่างมากซึ่งในการดำเนินงานก่อสร้างโครงการหนึ่งๆ ต้องใช้ระยะเวลาในการก่อสร้างนานและมีขั้นตอนการทำงานหลายขั้นตอน ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่ายจึงอาจเกิดปัญหาที่ทำให้การก่อสร้างไม่เป็นไปตามกำหนดการของระยะเวลาการก่อสร้างข้อกำหนดหรือแบบก่อสร้างซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นในโครงการอาจทำให้เกิดความเสียหายและทำให้เกิดความล่าช้าของโครงการได้ปัญหาในการก่อสร้างเกิดได้จากหลายสาเหตุ เช่น สาเหตุจากการเปลี่ยนแปลงรายละเอียดการทำงาน สาเหตุจากการทำงานของผู้รับเหมา สาเหตุจากการติดต่อสื่อสารสาเหตุจากความล่าช้าในการอนุมัติผลทดสอบหรือตัวอย่างวัสดุ สาเหตุจากความล่าช้าในการส่งมอบพื้นที่ทำงาน สาเหตุจากความขัดแย้งของแบบและข้อกำหนดเป็นต้น ซึ่งแต่ละสาเหตุส่งผลกระทบต่อค่าใช้จ่ายและความล่าช้าของโครงการในระดับความรุนแรงที่แตกต่างกันโดยบางสาเหตุที่พบได้บ่อยครั้งแต่อาจมีผลกระทบต่อโครงการน้อยในขณะที่บางสาเหตุเกิดขึ้นไม่บ่อยมากนักแต่ส่งผลกระทบที่สร้างความเสียหายต่อโครงการอย่างรุนแรง ซึ่งการบริหารงานก่อสร้างหรือ 5'M ประกอบด้วย บุคลากรที่เกี่ยวข้อง (Man) การเงิน(Money) เครื่องจักรในงานก่อสร้าง(Machine) วัสดุอุปกรณ์ก่อสร้าง(Material) และขั้นตอนวิธีการก่อสร้าง (Method) โดยสอดคล้องกับการสัมภาษณ์ส่วนบุคคลซึ่งสามารถแยกพิจารณาได้ดังนี้

(การสัมภาษณ์ผู้บริหารกรุงเทพมหานคร, กรกฎาคม 2564) ได้แสดงความคิดเห็นว่า “ในปัจจุบันการบริหารงานก่อสร้างของโครงการต่างๆ ได้กำหนดวางแผนการปฏิบัติงานควบคุมโครงการในงานก่อสร้าง

ขั้นตอนการดำเนินงานตามข้อกำหนดและเงื่อนไขการว่าจ้างต่างๆ ไว้โดยชัดเจนทำให้การบริหารโครงการสามารถแล้วเสร็จก่อนเวลาที่กำหนดตามขอบเขตของเวลาหรืออาจเป็นไปได้ที่การก่อสร้างโครงการอาจแล้วเสร็จล่าช้ากว่าเวลาที่กำหนดไว้โดยการก่อสร้างเกิดได้จากหลายสาเหตุเช่น สาเหตุจากการเปลี่ยนแปลงรายละเอียดการทำงาน สาเหตุจากการแทรกแซงการทำงานของผู้รับเหมา สาเหตุจากการติดต่อสื่อสาร สาเหตุจากความล่าช้า ในการอนุมัติผลทดสอบหรือตัวอย่างวัสดุ สาเหตุจากความล่าช้าในการส่งมอบพื้นที่ทำงาน สาเหตุจากความขัดแย้งของแบบและข้อกำหนด เป็นต้น ซึ่งแต่ละสาเหตุส่งผลกระทบต่อค่าใช้จ่าย และความล่าช้าของโครงการในระดับความรุนแรงที่แตกต่างกัน”

(การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิอาคารสาธารณะขนาดใหญ่ในเขตกรุงเทพมหานคร, กรกฎาคม 2564) ได้แสดงความคิดเห็นว่า “การก่อสร้างโครงการอาจแล้วเสร็จล่าช้ากว่าเวลาที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายๆ ปัจจัยอันประกอบด้วยวัสดุ เงินทุน กำลังคน เครื่องจักร และการบริหารการจัดการ โดยแต่ละองค์ประกอบมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันหากบริหารส่วนใดส่วนหนึ่งล้มเหลวก็จะส่งผลกระทบต่อส่วนอื่นๆ ไปด้วยและอาจจะขึ้นอยู่กับลักษณะของสภาพภูมิประเทศ ที่เป็นอุปสรรครวมถึงปัจจัยด้านอื่นๆ ประกอบกันภายใต้ความล่าช้าในการบริหารงานก่อสร้าง การไม่ปฏิบัติตามคำขอร้องจากเจ้าของงานที่ผู้รับเหมาได้ตอบตกลงตามคำขอร้องนั้นไปแล้วนอกจากนี้การทำงานตามหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้จัดการก่อสร้างที่ได้รับมอบหมายให้จัดการและดูแลการก่อสร้างซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานของผู้รับเหมาและมีความสำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินโครงการอาจเป็นสาเหตุให้เกิดความล่าช้าของโครงการขึ้นได้”

2. ปัจจัยที่มีผลให้เกิดความร่วมมือเชิงนโยบายของภาครัฐและเอกชนเพื่อลดปัญหาความล่าช้า
การก่อสร้างอาคารสาธารณะขนาดใหญ่เขตกรุงเทพมหานคร พบว่ามีสาเหตุจากปัจจัยหลายประการจากเหตุผล และความจำเป็นจากผู้เกี่ยวข้องแต่ละฝ่ายมีการใช้งานพื้นที่แตกต่างกันจึงมีความซับซ้อนเกิดขึ้นในหลายๆ ดังนั้นความล่าช้าในการก่อสร้าง คือ การปฏิบัติงานที่ใช้ระยะเวลามากกว่าแผนงานที่กำหนดไว้งานก่อสร้างเป็นการปฏิบัติงานที่มีความสัมพันธ์กันระหว่าง 3 กลุ่มในองค์กร คือ เจ้าของงานที่ปรึกษา และผู้รับจ้าง ดังนั้นความล่าช้าของการปฏิบัติงานของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งอาจส่งผลเสียกับทั้งองค์กร ได้แก่ ผู้ว่าจ้างต้องแบกรับต้นทุนทรัพยากรที่สูงขึ้นทั้งค่าแรง วัสดุ ดอกเบี้ยเงินกู้ และอาจสูญเสียโอกาสในการจะพัฒนาด้านอื่น ๆ ส่วนที่ปรึกษามีหน้าที่เป็นตัวกลางในการตรวจสอบงานจะต้องรับภาระเพิ่มขึ้น เนื่องจากอาจเกิดการปรับเปลี่ยนแบบและจัดทำงบประมาณใหม่ไปเสนอผู้ว่าจ้าง ส่วนผู้รับจ้างจะต้องถูกปรับจากความล่าช้าในกรณีที่เป็นการผิดของผู้รับจ้าง ได้รับค่างวดตอบแทนช้าลงในขณะที่อัตราดอกเบี้ยสูงขึ้น ส่งผลกระทบต่อทั้งงานในขั้นตอนต่อไป ไปซึ่งความล่าช้าอาจเกิดขึ้นกับฝ่ายใดก็ได้ โดยค่าปรับและการเรียกร้องจะอยู่ในรูปแบบของเงินและเวลา รวมถึงการเรียกร้องสิทธิหากเกิดความขัดแย้ง โดยปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความล่าช้าในการดำเนินการประกอบด้วยปัจจัยรวม 7 ด้านได้แก่ 1) ปัจจัยจากสภาพแวดล้อม ได้แก่ ลมพายุ ปริมาณน้ำใต้ดิน การสั่นสะเทือนกระทบกับพื้นที่ข้างเคียง เป็นต้น 2) ปัจจัยจากการปรับเปลี่ยนแบบระหว่างการ ได้แก่ การแก้ไขเปลี่ยนแปลงแบบก่อสร้าง หรือวิธีการดำเนินการก่อสร้างของผู้ว่าจ้างระหว่างการก่อสร้าง 3) ปัจจัยจากคนงาน ได้แก่ ปริมาณคนงานไม่เพียงพอในการทำงานให้แล้วเสร็จตามแผนงาน รวมถึงความรู้ ความสามารถ ความถนัดในการทำงาน ของคนงานที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพ และเวลา 4) ปัจจัยจากการใช้วัสดุไม่ได้คุณภาพ ได้แก่ การ

ใช้วัสดุเทียบเคียงในการทำงานซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงรูปแบบข้อกำหนดตั้งต้นของโครงการ มีผลด้านคุณภาพของวัสดุไม่เท่า ข้อกำหนดตามที่โครงการกำหนด 5) ปัจจัยจากการจัดการและวางแผนแผนงาน ได้แก่ การวางแผนการทำงานงานที่ไม่ชัดเจน ลำดับการทำงานของแต่ละหมวดงาน และการจัดสรรพื้นที่ทำงานไม่สอดคล้องกัน 6) ปัจจัยจากสภาพคล่องทางการเงิน ได้แก่ สภาพคล่องทางการเงินของผู้รับจ้างในการซื้อวัสดุอุปกรณ์ และค่าแรงของคนงานในการทำงาน 7) ปัจจัยจากผู้รับเหมาช่วง ได้แก่ กระบวนการวางแผนการทำงานที่ล่าช้าของผู้รับเหมาช่วง รวมถึงปัญหาด้านอื่นของผู้รับเหมาช่วงที่ส่งผลกระทบต่อความล่าช้า โดยสอดคล้องกับการสัมภาษณ์ส่วนบุคคลซึ่งสามารถแยกพิจารณาได้ดังนี้

(การสัมภาษณ์ผู้บริหารบริษัทผู้รับเหมาก่อสร้าง, กรกฎาคม 2564) ได้แสดงความคิดเห็นว่า “งานก่อสร้างเป็นงานที่ต้องอาศัยกำลังคนในการทำงานเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งประกอบด้วยผู้ที่มีความรู้ความสามารถในหลายระดับ ตั้งแต่ระดับวางแผนและนโยบาย ได้แก่ ระดับผู้บริหารโครงการ ระดับช่างเทคนิค ได้แก่ ระดับผู้ควบคุมงาน ระดับช่างฝีมือ ได้แก่ ระดับปฏิบัติงานฝีมือ และระดับแรงงาน ได้แก่ ระดับปฏิบัติงานโดยใช้แรงงานอย่างเดียวปัญหาที่เป็นสาเหตุของความล่าช้าที่ทำให้เกิดขยายเวลาของโครงการ ซึ่งเห็นได้ว่าเป็นปัญหาที่เป็นสาเหตุความล่าช้าแต่ละปัญหาทำให้เกิดการขยายเวลาโครงการในระดับที่แตกต่างกัน ซึ่งนอกจากความแตกต่างกันในด้านเวลาของความล่าช้าแล้ว ปัญหาที่เป็นสาเหตุของความล่าช้าแต่ละปัญหายังมีมูลค่าการชดเชยที่ได้รับแตกต่างกันด้วย”

(การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิอาคารสาธารณะขนาดใหญ่ในเขตกรุงเทพมหานคร, กรกฎาคม 2564) ได้แสดงความคิดเห็นว่า “มีสาเหตุจากปัจจัยหลายประการจากเหตุผล และความจำเป็นจากผู้เกี่ยวข้องแต่ละฝ่ายมีการใช้งานพื้นที่แตกต่างกันจึงมีความซับซ้อนเกิดขึ้นในหลายๆ ส่วนตัวผมมองว่าวัสดุอุปกรณ์ก่อสร้างเป็นปัจจัยหลักอีกตัวหนึ่งของงานก่อสร้างหากโครงการก่อสร้างใดขาดวัสดุและอุปกรณ์ในขณะดำเนินการอยู่นั้นย่อมเกิดผลเสียหายต่อโครงการได้ซึ่งจะส่งผลกระทบทำให้โครงการประสบปัญหาขาดแรงงานได้เมื่อโครงการจะเริ่มดำเนินงานต่อ”

3. แนวทางการพัฒนาความร่วมมือเชิงนโยบายของภาครัฐและเอกชนเพื่อลดปัญหาความล่าช้าการก่อสร้างอาคารสาธารณะขนาดใหญ่เขตกรุงเทพมหานคร ความล่าช้าที่เกิดขึ้นซึ่งนอกจากจะไม่เป็นผลดีต่อทุกฝ่ายในโครงการแล้วยังทำให้ผู้ใช้ประโยชน์จากสิ่งปลูกสร้างต้องเสียเวลาโดยไม่จำเป็น การป้องกันปัญหาที่เป็นสาเหตุก่อให้เกิดความล่าช้าของโครงการก่อสร้างนอกจากช่วยให้การควบคุมค่าใช้จ่ายเป็นไปตามแผนงานที่กำหนดแล้วยังทำให้การก่อสร้างแล้วเสร็จตามหมายกำหนดการที่ได้วางแผนไว้ด้วย โดยเฉพาะโครงการที่มีขนาดใหญ่ก็จะต้องยิ่งทำให้มีปริมาณงานและขั้นตอนต่างๆ เพิ่มมากขึ้น มีการบริหารงานหลายส่วนส่งผลให้เกิดความล่าช้าการบริหารเวลาก่อสร้างโครงการ จึงมีความสำคัญมากที่ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องมีประสบการณ์ความรู้ ความเข้าใจ สามารถมองภาพรวมของการทำงานในองค์กรได้รวมถึงสาเหตุของปัญหาที่จะเกิดขึ้น ดังนั้นในการดำเนินงานแต่ละโครงการให้ประสบผลสำเร็จได้ตามเป้าหมายนั้น ทรัพยากรทางด้านวัสดุและอุปกรณ์ถือเป็นอีกปัจจัยที่สำคัญในทุกกระบวนการดำเนินงานการก่อสร้างที่มีการเปลี่ยนแปลงหรือมีความผันแปรที่เกี่ยวกับวัสดุและอุปกรณ์ย่อมก่อให้เกิดผลกระทบต่องานก่อสร้างทันที อีกทั้งคุณสมบัติไม่ตรงตามมาตรฐานหรือมาตรฐานต่ำและในบางครั้งก่อให้เกิดงบประมาณเกินตัวจากการเลือกสิ่งของที่มีราคาแพง

แต่ไม่ได้คุณภาพจากสาเหตุของปัญหาที่เหล่านี้นี้ล้วนแต่เป็นเหตุที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานก่อสร้างได้โดยสอดคล้องกับการสัมภาษณ์ส่วนบุคคลซึ่งสามารถแยกพิจารณาได้ดังนี้

(การสัมภาษณ์ผู้บริหารกรุงเทพมหานคร, กรกฎาคม 2564) ได้แสดงความคิดเห็นว่า “ควรจัดสรรเวลาของขั้นตอนการออกแบบให้เหมาะสมเพื่อสร้างความชัดเจนในรายละเอียดของแบบและข้อกำหนดที่ใช้ในการก่อสร้าง นอกจากนี้วิธีหลักเลี่ยงข้อขัดแย้งในงานก่อสร้างโดยการเพิ่มความรอบคอบในการสำรวจพื้นที่ก่อสร้าง เพื่อลดปัญหาความขัดแย้งของแบบที่นำไปใช้ในการก่อสร้าง และเพิ่มความระมัดระวังในการกำหนดคุณสมบัติของวัสดุและเครื่องจักรหรืออุปกรณ์ที่ผู้รับเหมาต้องนำมาใช้ในการก่อสร้าง จะช่วยป้องกันปัญหาในการก่อสร้างที่ทำให้ความล่าช้าจากความก้าวหน้าของโครงการคลาดเคลื่อนจากหมายกำหนดการได้”

(การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิอาคารสาธารณะขนาดใหญ่ในเขตกรุงเทพมหานคร, กรกฎาคม 2564) ได้แสดงความคิดเห็นว่า “การก่อสร้างที่เกิดขึ้นมีผลมาจากความล่าช้าเนื่องจากงานก่อสร้างยังจะต้องมีปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มคนหลากหลายกลุ่ม จึงอาจทำให้ปัญหาในการก่อสร้างเกิดขึ้นได้เสมอ ซึ่งหากมีปัญหาเกิดขึ้นในโครงการและมีผลเสียต่อการดำเนินโครงการทุกฝ่ายที่ร่วมมือกันในการทำงานต้องร่วมกันประชุมปรึกษาเพื่อหาข้อตกลงกันในปัญหาที่เกิดขึ้น เช่นการจัดให้มีบุคลากรของผู้ออกแบบเข้าร่วมปรึกษาในการวางแผน และติดตามความก้าวหน้าของงานในขั้นตอนก่อสร้าง เพื่อลดปัญหาข้อสงสัยในระหว่างการก่อสร้าง การจัดสรรเวลาที่เหมาะสมสำหรับกลุ่มที่ทำหน้าที่ออกแบบเพื่อให้ผู้ออกแบบมีเวลาเพียงพอในการจัดทำรายละเอียดและข้อกำหนดได้อย่างชัดเจนการแจกแจงรายละเอียดหน้าที่และความรับผิดชอบของกลุ่มต่าง ๆ อย่างชัดเจน”

อภิปรายผลการวิจัย

ประเด็นที่ 1. สภาพปัญหาความล่าช้าการก่อสร้างอาคารสาธารณะขนาดใหญ่เขตกรุงเทพมหานครที่เกิดจากความร่วมมือเชิงนโยบายของภาครัฐและเอกชน ในปัจจุบันโครงการก่อสร้างอาคารสาธารณะขนาดใหญ่มีเป็นจำนวนในเขตกรุงเทพมหานคร จากสภาพแวดล้อมและสังคมเมืองส่งผลให้ได้มีการพัฒนาเพิ่มขึ้นจำนวนมากสำหรับปัญหาในงานก่อสร้างส่วนใหญ่เกิดจากผู้รับเหมา ผู้ควบคุมงาน การออกแบบ ผู้ว่าจ้าง และสาเหตุจากปัจจัยภายนอกปัจจัยต่างๆ เหล่านี้เป็นสาเหตุทำให้เกิดความล่าช้าของโครงการก่อสร้างหน่วยงานภาครัฐส่งผลกระทบอย่างมาก ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายๆ ปัจจัยอันประกอบด้วยวัสดุ (Material) เงินทุน (Money) กำลังคน (Man) เครื่องจักร (Machine) และการบริหารจัดการ (Management) โดยแต่ละองค์ประกอบมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันหากบริหารส่วนใดส่วนหนึ่งล้มเหลวก็จะส่งผลกระทบต่อส่วนอื่นๆ ไปด้วยและอาจจะขึ้นอยู่กับลักษณะของสภาพภูมิประเทศ (Topography) ที่เป็นอุปสรรครวมถึงปัจจัยด้านอื่นๆ ซึ่งในประเด็นนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของสาวิทย หลาบมาลา (สาวิทย หลาบมาลา ภาษาอังกฤษ) : ศศ./2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องประสิทธิภาพการบริหารความเสี่ยงในการก่อสร้างอาคารสูง จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า ด้านเศรษฐกิจและการเมือง ด้านการจัดการด้านกฎหมาย ด้านการบริหารจัดการองค์กร ด้านการปฏิบัติการโครงการก่อสร้าง และด้านประสิทธิภาพส่งผลการบริหารความเสี่ยงในการก่อสร้างอาคารสูง พร้อมทั้งสอดคล้องกับผลการศึกษาของเกษตรสันต์ จันทรา และคณะ (เกษตรสันต์ จันทรา และ

คณะ, 2555) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อต้นทุนในการประกอบธุรกิจรับเหมาก่อสร้างประเภทบ้านพักอาศัยในจังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อธุรกิจรับเหมาก่อสร้างประเภทบ้านพักอาศัยคือ การขึ้นราคาวัสดุก่อสร้างผลกระทบจากราคาน้ำมันที่สูงขึ้นความผันผวนทางเศรษฐกิจสภาวะทางการเมืองและการจัดการวัสดุก่อสร้างที่มีราคาปรับตัวสูงขึ้นเป็นปัญหาสำคัญ ดังนั้นผู้ประกอบการควรให้ความสำคัญระมัดระวังกับปัจจัยดังกล่าวเป็นอย่างมาก เพื่อเพิ่มโอกาสที่โครงการประสบความสำเร็จให้มากยิ่งขึ้น ดังนั้นภายใต้ความล่าช้าในการบริหารงานก่อสร้างนั้นอาจส่งผลกระทบต่อกระบวนการทำงานทำให้ต้องขยายระยะเวลาของโครงการเพิ่มมากขึ้นและอาจจะมีค่าใช้จ่าย (Cost) ที่เพิ่มมากขึ้น โดยสอดคล้องกับการศึกษาของบุญศิริ สุวรรณัง (บุญศิริ สุวรรณัง, 2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อโครงการก่อสร้างโรงงานอุตสาหกรรมปิโตรเคมีขนาดใหญ่ในมุมมองของเจ้าของโครงการ พบว่า มีปัจจัยความเสี่ยง 10 ปัจจัยที่มีโอกาสเกิดและส่งผลกระทบต่อเจตนาของโครงการอย่างมากคือ ผู้รับเหมาขาดแคลนคนงานผลิตภาพของคนงานต่ำเอกสารและการยื่นขออนุญาตกับทางราชการคนงานขาดทักษะในการทำงานการเกิดความบกพร่องหรือขาดแรงงาน มีผลทำให้การทำงานล่าช้า

ประเด็นที่ 2. ปัจจัยที่มีผลให้เกิดความร่วมมือเชิงนโยบายของภาครัฐและเอกชนเพื่อลดปัญหาความล่าช้าการก่อสร้างอาคารสาธารณะขนาดใหญ่เขตกรุงเทพมหานคร เนื่องจากงานก่อสร้างจะต้องมีปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มคนหลากหลายกลุ่มหากมีปัญหาเกิดขึ้นในโครงการและมีผลเสียต่อการดำเนินโครงการทุกฝ่ายที่ร่วมมือกันในการทำงานต้องร่วมกันประชุมปรึกษาเพื่อหาข้อตกลงกันในปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งหากไม่สามารถหาข้อตกลงที่สร้างความพอใจให้กับทุกฝ่ายได้ปัญหาที่เกิดขึ้นจะกลายเป็นสาเหตุของข้อขัดแย้งส่งผลให้เกิดความล่าช้าได้ ดังนั้นแนวทางการป้องกันหรือหลีกเลี่ยงปัญหาในงานก่อสร้างมีหลายวิธี เช่นการจัดให้มีบุคลากรของผู้ออกแบบเข้าร่วมปรึกษาในการวางแผน และติดตามความก้าวหน้าของงานในขั้นตอนก่อสร้างเพื่อลดปัญหาข้อสงสัยในระหว่างการทำงานซึ่งเห็นด้วยกับอินทชลิตา สุวรรณรังสีมา และวิโรจน์ เจริญลักษณ์ (อินทชลิตา สุวรรณรังสีมา และวิโรจน์ เจริญลักษณ์, 2560) กล่าวว่า ด้านปัจจัย ด้านเศรษฐกิจและการเมือง นโยบายรัฐ ด้านอสังหาริมทรัพย์ ปัจจัยด้านการตลาด ปัจจัยด้านต้นทุนการก่อสร้างมีความสำคัญกับปัจจัยด้านเศรษฐกิจและการเมืองจะส่งผลให้นักลงทุนอ่อนไหวกับปัจจัยทางการเมือง ผู้ประกอบการมีจุดแข็งด้าน ปัจจัยทางการตลาดคือ การกำหนดกลุ่มลูกค้าเป้าหมายที่ชัดเจน ปัจจัยทางด้านเทคนิค มีความชำนาญทางวิศวกรรมสูงและปัจจัยทางการเงิน การวิเคราะห์ต้นทุนทางการเงินและมีการวางแผนการเบิกจ่ายเงินอย่างเป็นระบบ และสอดคล้องกับภาวิน ชินะโชติและคณะ (ภาวิน ชินะโชติ และคณะ, 2562) กล่าวว่า ระบบสารสนเทศทางด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์เป็นข้อมูลที่จะช่วยในการตัดสินใจของผู้บริหารเกี่ยวกับงานด้านทรัพยากรมนุษย์และสามารถ แปลผลสิ่งที่ต้องการรู้ออกมาได้เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรมนุษย์ขององค์กร เพื่อใช้สนับสนุนการทำงานกิจกรรมต่าง ๆ รวมถึงทั้งสอดคล้องกับเอกกมล เอี่ยมศรี (เอกกมล เอี่ยมศรี, 2556) กล่าวว่า ประสิทธิภาพการบริหารความเสี่ยงในการก่อสร้างอาคารสูง คือ ผู้บริหารหรือผู้ควบคุมต้องพิจารณาหลักการที่สำคัญองค์ประกอบพื้นฐานของการบริหารจัดการโครงการก่อสร้างที่มีความซับซ้อนและต้องใช้ความเข้าใจด้านเทคนิคการออกแบบการก่อสร้างและการบริหารจัดการ รวมทั้งกระบวนการและขั้นตอนของเป้าหมาย วัตถุประสงค์ทรัพยากรมนุษย์ และอื่นๆ ที่จะทำให้โครงการบรรลุผลเร็วขึ้น

ประเด็นที่ 3. แนวทางการพัฒนาความร่วมมือเชิงนโยบายของภาครัฐและเอกชนเพื่อลดปัญหาความล่าช้าการก่อสร้างอาคารสาธารณะขนาดใหญ่เขตกรุงเทพมหานคร จากนโยบายการพัฒนากรุงเทพมหานครจะเป็นเมืองชั้นนำทางเศรษฐกิจ ภาคบริการ ความปลอดภัย ความสวยงาม สะดวกสบาย น่าอยู่และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งการพัฒนากรุงเทพมหานครไปสู่เป้าหมายเชิงวิสัยทัศน์ดังกล่าวไว้ว่า “กรุงเทพมหานครให้บริการประชาชนด้วยความสะดวกรวดเร็วถูกต้องและโปร่งใสและมีการบริหารจัดการเมือง (กรุงเทพมหานคร) ที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ” ดังนั้นการการก่อสร้างอาคารสาธารณะขนาดใหญ่เขตกรุงเทพมหานครในโครงการต่าง ๆ การดำเนินงานในโครงการก่อสร้างหนึ่งๆ ต้องใช้ระยะเวลานานและมีขั้นตอนการทำงานหลายขั้นตอนซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่ายจึงอาจเกิดปัญหาที่ทำให้การก่อสร้างไม่เป็นไปตามที่กำหนดการข้อกำหนดหรือแบบก่อสร้างเนื่องจากโครงการก่อสร้างเป็นงานที่มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวในแต่ละโครงการทั้งยังมีกิจกรรมในการดำเนินงานหลายขั้นตอน มีความซับซ้อน มีผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่าย และยังดำเนินการภายใต้ข้อจำกัดเรื่องเวลา ค่าใช้จ่าย รวมถึงคุณภาพของงาน ยังจะต้องมีปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มคนหลากหลายกลุ่มไม่ว่าจะเป็นคนงานก่อสร้างหัวหน้างาน ผู้รับเหมาย่อย ผู้ควบคุมงาน ผู้จัดการโครงการ ผู้ออกแบบ ฝ่ายพัสดุจัดซื้อ ฝ่ายการเงิน ฝ่ายบริหาร ฯลฯ โดยสอดคล้องกับการศึกษางานวิจัยของ Kossmann, Behagel, and Bailey (2016) พบว่าการบริหารจัดการแบบร่วมมือลักษณะใดที่ทำให้เกิดผลลัพธ์เชิงบวก (การดำเนินการร่วมมือ) และเกิดผลลัพธ์เชิงลบ (ความเฉื่อยชาทางการร่วมมือ) ซึ่งองค์ที่ร่วมมือได้ดำเนินการค้นหาปัญหาร่วมกันด้วยการเปิดเผยผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวม และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Schoorman, Mayer, and Davis (2007) ช่วยขยายความเข้าใจเพิ่มเติมว่าการสร้างความไว้วางใจเป็นการสร้างความเชื่อมั่น และการยอมรับความเสี่ยงต่อการกระทำของบุคคลอื่นในกลุ่มโดยไม่ต้องมีการควบคุมการกระทำของบุคคลนั้นและผลการศึกษาของ Bryson, Crosby, and Stone (2015) ยังช่วยขยายความเข้าใจเพิ่มเติมอีกว่าความไว้วางใจเกิดขึ้นจากการแบ่งปันทรัพยากรถ่ายทอดความสามารถความตั้งใจที่ดี และการเชื่อฟังซึ่งกันและกันระหว่างผู้ร่วมมือทั้งนี้ ความเข้าใจร่วมกันอาจเรียกเป็นอย่างอื่นได้ว่าพันธกิจร่วมมีกลยุทธ์หรือการวางแผนแนวทางค่านิยมหลัก (Heikkila & Gerlak, 2005) เป็นต้น ซึ่งเห็นคล้อยกับเรื่องวิทย์ เกษสุวรรณ (เรื่องวิทย์ เกษสุวรรณ, 2556) กล่าวว่า ความร่วมมือที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการโดยไม่มีกฎเกณฑ์ที่แน่นอนในการรวมตัว มีกระบวนการตัดสินใจการจัดสรรทรัพยากรทางการบริหารและการให้บริการสาธารณะที่มุ่งให้เกิดประโยชน์สาธารณะมากที่สุด และเกิดความโปร่งใสในการตัดสินใจ พร้อมทั้งเห็นคล้อยกับพราวพิชชา เกลิงพล (พราวพิชชา เกลิงพล, 2563) ศึกษาวิจัยเรื่องประสิทธิภาพการบริหารจัดการระบบประกันสุขภาพของกลุ่มแรงงาน ต่างด้าว ในจังหวัดสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่าการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นนี้สามารถทำได้โดยการวางแผนจัดระบบการบริหารภายในโครงการใหม่ในวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้เกี่ยวกับขอบเขตค่าใช้จ่าย ระยะเวลา คุณภาพ มาตรฐาน ข้อจำกัดด้านการเงิน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ควรดำเนินการพัฒนากลไกการบริหารจัดการแบบร่วมมือให้มีการตกลงร่วมกันด้วยกระบวนการตกลงร่วมกันที่ต้องมาพบปะกัน และสร้างแรงจูงใจในการร่วมจัดบริการสาธารณะจากความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ความตระหนักต่อการร่วมมือและความผูกพันต่อการร่วมมือรวมทั้งสร้างความสามารถในการปฏิบัติงานร่วมกัน โดยใช้ภาวะผู้นำแบบอำนวยความสะดวกของผู้นำเครือข่ายความร่วมมือ ออกแบบเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อผู้ร่วมมือพึงพอใจและเชื่อมั่นว่าจะร่วมมือต่อไปได้

1.2 การบริหารการก่อสร้างที่มีประสิทธิภาพ ใช้เทคโนโลยีการก่อสร้าง และมีความปลอดภัย เพิ่มประสิทธิภาพการทำงานและลดความเสี่ยงปัญหาความล่าช้าการก่อสร้างอาคารสาธารณะขนาดใหญ่ที่มีประสิทธิภาพ ต้องมีการวางแผนงานที่มีประสิทธิภาพตั้งแต่เริ่มโครงการ เพื่อลดความเสี่ยงด้านคุณภาพการก่อสร้าง โครงการก่อสร้าง ไม่มีการปรับแก้ไขการก่อสร้างอันเนื่องมาจากคุณภาพงาน ด้านเวลา ที่โครงการก่อสร้างเสร็จตามกรอบเวลาที่กำหนดไว้ และด้านต้นทุนที่อยู่ในงบประมาณที่ตั้งไว้ หรือประหยัดต้นทุน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเพิ่มเติมในส่วนของการสำเร็จในการนำรูปแบบความร่วมมือเชิงนโยบายของภาครัฐ และเอกชนเพื่อลดปัญหาความล่าช้าการก่อสร้างอาคารสาธารณะขนาดใหญ่เขตกรุงเทพมหานครไปปฏิบัติซึ่งเป็นการศึกษาในส่วนของการสำเร็จในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการอธิบายปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ที่มีขอบเขตครอบคลุมทั้งระบบของการบริหารจัดการแบบร่วมมือที่น่าจะนำมาศึกษาต่อยอด เช่น ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ปัจจัยด้านการบริหารและการจัดการ กฎระเบียบข้อบังคับ ความร่วมมือในส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งสภาพแวดล้อมเพื่อนำไปประยุกต์ใช้งานได้อย่างเป็นรูปธรรม ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

2.2 ควรศึกษาเพิ่มเติมในส่วนของการบริหารการก่อสร้างที่มีประสิทธิภาพ ใช้เทคโนโลยีการก่อสร้าง และมีความปลอดภัย เพิ่มประสิทธิภาพการทำงานและลดความเสี่ยง พร้อมทั้งควรมีการศึกษาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่สามารถนำมาบริหารจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการก่อสร้างอาคารสาธารณะขนาดใหญ่ เช่น ด้านการวางแผนงาน ด้านสัญญา ด้านการควบคุมต้นทุน และการควบคุมวัสดุและอุปกรณ์ ที่เกี่ยวข้องต่อการก่อสร้างอาคารสาธารณะขนาดใหญ่เขตกรุงเทพมหานครต่อไป

References

เอกสารอ้างอิง (อ้างอิงท้ายเรื่องเป็นภาษาอังกฤษทั้งหมด)

- เกษตรสันต์ จันทรา และคณะ. (2555). ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อต้นทุนในการประกอบธุรกิจ รับเหมาก่อสร้างประเภทบ้านพักอาศัยในจังหวัดชลบุรี. วารสารวิศวกรรมศาสตรราช มงคลธัญบุรี. 10(2): หน้า 63-73.
- ธัญวัฒน์ รัตนศักดิ์. (2555). นโยบายสาธารณะ (พิมพ์ครั้งที่ 2). เชียงใหม่: คณินิจการพิมพ์.
- บุญศิริ สุวรรณัง. (2559). ปัจจัยความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อโครงการก่อสร้างโรงงานอุตสาหกรรมปิโตรเคมีขนาดใหญ่ในมุมมองของเจ้าของโครงการ. ในวิทยานิพนธ์วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมการจัดการงานก่อสร้างและงานโครงสร้างพื้นฐาน. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บุษกร เขียวจินดาภานต์. (2561). เทคนิคการวิจัยเชิงคุณภาพแบบกรณีศึกษา. วารสารศิลป ศาสตร์ปริทัศน์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ, 13(25): หน้า 103-118.
- ประเวศ วะสี. (2558). ยุทธศาสตร์ประชา-รัฐ พัฒนาประเทศไทย. นนทบุรี: สำนักงานประสานการพัฒนาสังคมสุขภาวะ (สปส.).

- พรารพพิชชา เกลิงพล. (2563). ประสิทธิภาพการบริหารจัดการระบบประกันสุขภาพของกลุ่มแรงงาน ต่างด้าว ในจังหวัดสมุทรสาคร. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ*. 5(1): หน้า 254-267.
- พภัสสรณ์ วรภัทร์ธีระกุล. (2564). การบริหารจัดการการค้าข้ามทางตามนโยบายของกรุงเทพมหานคร. *วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม*. 7(2): หน้า 230-244.
- ภูชิต โพนทัน. (2555). ปัจจัยของความล่าช้าในงานก่อสร้างของโครงการติดตั้งระบบประตูตรวจสอบอัตโนมัติ. ในวิทยานิพนธ์วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิศวกรรมโยธา คณะ วิศวกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ภาวิน ชินะโชติ และคณะ. (2562). ระบบสารสนเทศในงานด้านทรัพยากรมนุษย์. *วารสารสถาบันวิจัยญาณสังวร*. 10(1): หน้า 180-191.
- เรืองวิทย์ เกษสุวรรณ. (2556). *การจัดการภาครัฐแนวใหม่*. กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์.
- วิสูตร จิระคำเกิด. (2560). *การบริหารโครงการ : แนวทางปฏิบัติจริง* (พิมพ์ครั้งที่ 3). ปทุมธานี : วรณกวี.
- วุฒิสาร ต้นไชย. (2557). *การกระจายอำนาจและประชาธิปไตยในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- วสันต์ เหลืองประภัสร์. (2556). การบริหารปกครองกับความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานของรัฐ. ในอัมพร อารังลักษณ์ (บรรณาธิการ), *การบริหารปกครองสาธารณะ (Public governance) : การบริหารรัฐกิจในศตวรรษที่ 21* (พิมพ์ครั้งที่ 2) (หน้า 62-84). กรุงเทพฯ: โครงการตำราและสิ่งพิมพ์ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สืบพงศ์ สุขสม. (2561). ความเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองในกลุ่มอนุภาคลุ่มน้ำโขง (GMS) กับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ผลจากการเปิดใช้สะพานมิตรภาพไทย-ลาว แห่งที่ 4 จังหวัดเชียงราย. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ*. 7(1): หน้า 60-65.
- สาวิทย์ หลาบมาลา. (2564). ประสิทธิภาพการบริหารความเสี่ยงในการก่อสร้างอาคารสูง จังหวัดชลบุรี. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ*. 6(3): หน้า 455-471.
- อินท์ชลิตา สุวรรณรังสีมา และวิโรจน์ เกษภูาลักษณ์. (2560). ความสัมพันธ์ของเครือข่ายในกลุ่มธุรกิจรับเหมาก่อสร้างจังหวัดชลบุรี. *Veridian E - Journal Silpakorn University*. 10(2): หน้า 2820-2840.
- เอกกมล เอี่ยมศรี. (2556). การบริหารความเสี่ยงโครงการก่อสร้าง. เรียกใช้เมื่อ 27 กรกฎาคม 2564 จาก <https://eiamsri.wordpress.com/category/project-risk-management>
- Ansell, C., & Gash, A. (2007). Collaborative governance in theory and practice. *Journal of Public Administration Research and Theory*, 18, 543-571.
- Builk. (2020). ฝ่าวิกฤตเศรษฐกิจด้วยระบบบริหารงานก่อสร้างที่มีคุณภาพ. เรียกใช้เมื่อ 27 กรกฎาคม 2564 จาก <https://www.builk.com/th/ระบบบริหารงานก่อสร้าง>.
- Bryson, J. M., Crosby, B. C., & Stone, M. M. (2015). Designing and implementing crosssector collaborations: Needed and challenging. *Public Administration Review*, 75(5), 647-663.
- Heikkila, T., & Gerlak, A. K. (2005). The formation of large-scale collaborative resource management institutions: Clarifying the roles of stakeholders, science, and institutions. *Policy Studies Journal*, 33(4), 538-612.

- Kossmann, C. M., Behagel, J. H., & Bailey, M. (2016). Action and inertia in collaborative governance. *Marine Policy*, 72, 21–30.
- Owens, K., & Zimmerman, C. (2013). Local governance versus centralization: Connecticut Wetlands governance as a model. *Review of Policy Research*, 30(6), 629-656.
- Purdy, J. M. (2012). A framework for assessing power in collaborative governance processes. *Public Administration Review*, 72(3), 409–417.
- Shah, A., & Shah, S. (2006). The new vision of local governance and the evolving roles of local governments. In A. Shah (Ed.), *Local governance in developing countries* (pp. 1-46). Washington, D. C.: The World Bank.
- Schoorman, F. D., Mayer, R. C., & Davis, J. H. (2007). An integrative model of organizational trust: Past, present, and future [Editor's forum]. *Academy of Management Review*, 32(2), 344-354.
- Wilson, R. H. (2000). Understanding local governance: An international perspective. *Revista de Administração de Empresas*, 40(2), 51-63.

